

Nowy

# Kurjer Łódzki

Dziennik polityczny, społeczny i literacki

Sroda, dnia 22 marca 1916 r.

Przenumerata w Łodzi wynosi rocznie 12  
mrk., półrocznie 6 mrk., miesięcznie 1  
mrk. Za odosłanie do domu 40 f. mies.

Redakcja i administracja  
Zachodnia 37.

Cena ogłoszeń: I-sza strona 1 mrk.  
za wiersz lub jego miejsce, nadesłane 1 mrk.,  
nekrologi i reklamy 40 f., ogłoszenia zwy-  
czajne 20 f., ogłoszenia drobne 4 f. za wyraz

## Adwokaci polscy.

Pod powyższym tytułem ukazał się w sobotnim numerze „Vossische Zeitung” artykuł, podpisany przez p. Polszczanina (prawdopodobnie pseudonim). Autor jest, jak można sądzić z artykułu, poinformowany o kraju naszym zdaleka, jakkolwiek co do niektórych danych (głównie statystycznych) dość dobrze.

P. Polszczanin zadaje sobie w początku artykułu pytanie, czy istnieją podstawy, aby wogóle mówić o polskiej adwokaturze, czy też stanowi ona tylko część adwokatury rosyjskiej.

Następuje słuszna odpowiedź, że z powodu całego szeregu rysów charakterystycznych, można i należy adwokaturę polską wyodrębnić, i uważać ją jako organizm moralnie niezależny i sameistny.

Lecz, niestety, tylko „moralnie” pod względem zaś prawnym i formalnym adwokat polski był uważany za adwokata rosyjskiego i podlegał ciągłemu wpływowi rasyfikatorskim.

„Jak trudną była walka samozachowawcza adwokatury polskiej, pisze autor artykułu, mało kto się tego domyśla na Zachodzie.

Wyругowano język polski z sądów i zmuszano adwokata do obrony w języku, w którym jakkolwiek mówi, jednak nie myśli. Nawet polscy sędziowie (nader nieliczni) nie mogli się porozumiewać z adwokatami i stronami w języku polskim.”

Przyznając w tym względzie słuszność autorowi artykułu, z natury rzeczy nasuwa nam się pytanie, pod jego adresem czy, niestety, rzecz tak się miała i ma się obecnie tylko w Rosji?

Z kolei rzeczy przechodząc do charakterystyki adwokatury polskiej, mówi p. Polszczanin, iż jest ona specjalnie „wielkowiejska”.

Znaczący to, iż większość adwokatów osiada w wielkich miastach. W roku 1913 na ogólną liczbę adwokatów polskich 770, na Warszawę przypada 503, natomiast na gubernję suwalską, posiadającą blisko 650,000 mieszkańców przypada 9 adwokatów, a na gubernję łomżyńską 13. Dane te potwierdzają obserwację autora. Ale zaraz po nich, przytacza przykład miasta „statystyczne” Kutno, które posiadało w roku 1913 jednego adwokata. Fakt ten bodaj, że demontuje charakter „wielkowiejski” adwokatury polskiej.

P. Polszczanin, zaakcentowawszy więc to zjawisko, poparte danymi statystycznymi, nie stara się objaśnić, lecz przechodzi do stwierdzenia skutku, jaki zjawisko to wytworzyło.

Jako skutek tej „wielkowiejskiej koncentracji” wskazuje autor rozwinięcie się adwokatów prywatnych, których traktuje bardzo ostro, mówiąc, że jakkolwiek nie są oni adwokatami pokątnymi (Winkeladwokatami) stoją jednak często, co się tyczy zdolności, a głównie sumiennosci, nie wyżej od tych ostatnich.

Lecz w tym miejscu musimy zaakcentować dwa błędy p. Polszczanina.

Pierwszy, iż jakkolwiek sam zaznacza, że adwokat prywatny nie jest pokątniarzem, sam ich niedostatecznie różni.

Adwokaci prywatni, którzy mają za sobą bądź praktykę sądową, bądź przygotowanie odpowiednie, i którzy zdali potrzebny, praktyczny egzamin, będąc pod nadzorem okręgu sądowego, do którego są dopisani, nie mogą być porównani z t. zw. pokątniarzami, którzy często są spekulantami, łowiącymi ryby w mętnej wodzie.

Drugi błąd p. Polszczanina polega na tem iż nie wskazał nam, że powodem braku adwokatów w miasteczkach jest właściwie zastąpienie ich przez adwokatów prywatnych.

Ogół spraw sądowych w miasteczkach i po wsiach jest mało skomplikowany, tak że szablon, z którym dobrze obeznany jest adwokat prywatny, wystarcza zupełnie dla jego praktyki. Adwokat przysięgły, mający większe wymagania materialne i moralne, nie może żyć w głuchej prowincji. Przytem wieśniacy, jak to w praktyce prowincjonalnej można zauważyć, mają większe zaufanie do adwokatów prywatnych.

Widzimy więc, że charakter wielkowiejski adwokatury polskiej jest nie tylko powodem, lecz i częściowo skutkiem rozwoju adwokatury prywatnej.

Był adwokatów warszawskich, maluje p. Polszczanin w barwach nader ciemnych, wskazuje on na życie nad stan, długi i t. d.

Lecz po chwili mówi, że adwokaci polscy są bardzo często mecenasami sztuki, literatury i malarstwa. Liczni z nich posiadają kosztowne galerie i zbiory numizmatyczne i starożytności.

Jakkolwiek nie możemy twierdzić, iż dobrobyt materialny adwokatów warszawskich jest w stanie kwitującym, jednak nie jest tak opłakany, jak to twierdzi p. Polszczanin.

Praca adwokatów ma liczne zastosowanie w instytucjach handlowych i przemysłowych. Przeciwwstawienie biedy i zbiorów sztuk pięknych jest zbyt mało naturalnem.

Następnie przechodzi p. Polszczanin do krytyki biurokratycznego ustroju sądownictwa w Polsce.

W końcu artykułu autor akcentuje brak dyscypliny adwokackiej, z powodu czego powstają takie anomalje, jak reklama adwokatów, popieranie adwokatów przez prasę i t. d.

Ale o ile p. Polszczanin zna adwokaturę zachodnio-europejską bodaj francuską, której przyznać trzeba, że pod względem zdolności i wykształcenia fachowego stoi bardzo wysoko, to powinien był zauważyć, że i tam działa reklama.

Zresztą, zarzut ten przeciwko reklamie jest wogóle niesłuszny, bo o ile reklama jest pomocną we wszystkich dziedzinach w sposób dozwolony, to dlaczego nie ma stać na usługach adwokata?

Czy obniża ona poziom moralny? Bynajmniej. Mowa tu oczywiście nie o przekupywaniu prasy lub innych

środkach niemoralnych, lecz o reklamie, stosowanej w odpowiednich ramach, a taka stoi na usługach adwokatury w wszystkich krajach i nie obniża znaczenia i powagi togi adwokackiej.

U nas zresztą reklama adwokacka jest mniej rozwinięta, niż w innych krajach.

Z. L.

## Odezwa Związku Adwokatów Polskich do wszystkich adwokatów polaków.

Z pośród nieszczęść i niebezpieczeństw, jakie przynosi nam ze sobą szalejący na naszych ziemiach od dwu lat kataklizm dziejowy, bodaj czy nie jednym z największych jest niebezpieczeństwo zatraty ziemi polskiej i przechodzenia jej w obce ręce. Niebezpieczeństwo zbyt znane, by je trzeba było podnosić i uzasadniać, a odezwa ziemian, ogłoszona niedawno przez zarządy kół ziemian i zjednoczonych kół zjazdów rolniczych stwierdza je w całej jego grozie i ogromie, wzywając do czynu. W takiej dobie rezolucja, powzięta 29 czerwca 1914 r. na plenarnem posiedzeniu pierwszego ogólnego zjazdu adwokatów polskich nabiera szczególnej aktualności i wyjątkowego znaczenia. Jej treść jest w dzisiejszych stosunkach już nie wyrazem etyki stanu, ale wprost imperatywem narodowego obowiązku.

Rezolucja ta opiewa:

„W każdym wypadku adwokat polak winien jest dotożyć wszelkich starań i wpływów, aby klienta swego odwieść od akcji, zmierzającej do przeniesienia własności, nieruchomości i dóbr ekonomicznych większej wartości, znajdujących się na obszarze ziem polskich, w obce ręce.

Zjazd uchwała, że we wszystkich trzech dziedzinach naszej ojczyzny współdziałanie w jakibądź sposób w sprzedaży polskiej ziemi w obce ręce uwłacza godności adwokata polskiego.”

Już z istoty swej była ta rezolucja skierowaną nie do samych członków związku adwokatów polskich, ani nawet do szerszego grona uczestników zjazdu, ale do całego ogółu adwokatów polaków.

Dziś trafi ona do serca i sumienia tego ogółu z pewnością pewnością i łatwiej, niż kiedykolwiek.

Więc w dziejowej chwili grożącego nam niebezpieczeństwa związek adwokatów polskich, jako wykonawca postanowień zjazdu polskich adwokatów, przypomina ją temu ogółowi adwokatów polaków, nie na to, żeby mu była znana, ale na to, żeby przez cały ten ogół była wypełniona.

Gdziekolwiek i kiedykolwiek adwokat polak, czy to bezpośrednio, czy to choćby tylko pośrednio będzie współdziałał przy zmianie własności ziem (realności), będącej w posiadaniu polskiem, niechaj pamięć, że to sprawa nie tylko samego klienta, ale oraz sprawa narodowego stanu posiadania polskiej ziemi, że to część wielkiej sprawy jej obrony.

Zatem może inny stan nie będzie w ekonomicznym powrocie, spowodowanym wojną, tak bardzo i tak często powołanym do ratunku i obrony posiadania naszej ziemi, jak właśnie stan adwokacki. Tu znajdzie on pole do nierozgłośnego, ale szczytnego działania, do spełnienia obowiązku obrońcy w najpiękniejszym tego słowa znaczeniu.

Związek adwokatów polskich uważając tę sprawę za jedną z najważniejszych, wszczął jeszcze w czasie inwazji szereg prac przygotowawczych ku temu, żeby ta obrona z naszej strony była planową i jak najskuteczniejszą.

Wyniki prac tych są już dzisiaj pod niejednym względem zrealizowane na pożytek sprawy. Ale działanie nasze może, rzecz prosta, dopiero wówczas odpowiedzieć wielkiemu zadaniu, jeżeli do pracy stanie zorganizowany ogół adwokatów polaków i działać będzie jednolicie i sprawnie po jednej linii kierunkowej, którą musi tu być: interes narodu i jego prawna obywatelskim duchem przejęta obrona.

Żeby w tym duchu obronę w zawodzie naszym zorganizować, żeby przekazany nam przez pierwszy nasz zjazd obowiązek spełnić zgodnie w dzisiejszej chwili największej i najgwałtowniejszej potrzeby, wzywamy do bezzwłocznej i wytrwałej współpracy wszystkich adwokatów polaków.

We wszystkich kwestiach zawodowych, dotyczących prawnej obrony polskiego stanu posiadania ziemi, zechcą więc pp. koledzy odnosić się do sekretariatu związku (dr. Czesław Nieduszyński, adwokat we Lwowie, ul. Mikołaja 1. 3) nadsyłając nam swoje zgłoszenia, spostrzeżenia i projekty.

Z wydziału związków adwokatów polskich.

Lwów, dnia 8 marca 1916.

## Z odległego frontu.

Operacje militarne nieraz mają za podstawę nie pobudki i korzyści strategiczne, lecz konieczności polityczne. Naprz. uparte walki rosyjsko-austrjackie na pograniczu rumuńskim mają za główne zadanie utrzymanie Rumunii w szachu.

Z tego punktu widzenia przedstawia się w ciekawem świetle akcja wojsk rosyjskich przeciwko Persji. Z jednej strony zamierzonym jest widocznie zaszachowanie niemieckiej kolei bagdadzkiej.

Najważniejszym jednak powodem tej uciążliwej wyprawy zdaje się być chęć dotarcia do zatoki perskiej i uzyskania w ten sposób wyjścia na morze. Z chwilą mianowicie, kiedy ekspedycja dardaneńska doznała bezwzględnie niepowodzenia, musi się Rosja wyrzec swego odwiecznego marzenia — posiadania cieśnin. Dyplomacja rosyjska szuka więc kompensat gdzieindziej, przyznając się tem samem do porażki dardaneńskiej i uznając wyrok w tej sprawie za ostateczny.

Posiadanie dostępu do zatoki Perskiej ma zatem stanowić gwarancję rozwoju handlu zewnętrznego Rosji na przyszłość. Zboże rosyjskie ma więc być wysyłane drogą lądową do Abbad nad zatoką, a stąd morzem przez zatokę Perską, Czerwone Morze, kanał Sueski, morze Śródziemne do Anglii. Zachodzi pytanie, czy ta daleka droga zarówno lądem, jak i morzem nie obarczy zbyt kosztami przewozu zboża rosyjskiego i czy pozwoli mu konkurować z amerykańskiem.

Pozatem nie jest także rozstrzygnięciem pytanie, jak Anglia się zapatrywać będzie na ewentualne usadowienie się Rosji w sferze jej wpływów...

(st)

## Kronika

— (w) Podjęcie ruchu w przemyśle szklanym Królestwa.

Według doniesienia „Muzeum Handlowego” została praca w przemyśle szklanym w Królestwie Polskim częściowo na nowo podjęta. — Przed wojną pokrywało państwo rosyjskie większą część swego zapotrzebowania wyrobami Królestwa Polskiego. Produkcja roczna przedstawiała wartość 6 milionów rubli.

Z istniejących dawniej 35 pieców jest obecnie czynnych już 5. Przedsiębiorstwa w gub. warszawskiej są nieczynne; podobnie piece w gub. radomskiej i kieleckiej; trzy przedsiębiorstwa w byłej gub. chełmskiej miały ulegć zniszczeniu, a z 15 pieców w gub. piotrkowskiej tylko 5 jest w ruchu.

— (w) Stosunki handlowe Austrii z Królestwem.

Z ostatniego Nr. „Wiadomości Gospodarczych” organu Izby Handlowej i Przemysłowej w Krakowie przytaczamy następujące informacje: Izba Handlowa i Przemysłowa w Krakowie przedłożyła c. i k. naczelną komendzie drugi memoriał z szeregiem wniosków, zmierzających do scentralizowania i rozszerzenia akcji pośrednictwa pracy na c. i k. terenie okupowanym w Królestwie.

Memoriał wskazuje na poważne trudności jakie powstały dla produkcji przemysłowej i rzemieślniczej okręgu, zwłaszcza zaś dla przemysłu drzewnego, rolnictwa i innych gałęzi produkcji pierwotnej; dalej dla wytwórczości fabrycznej i rzemieślniczej wskutek wzrastającego braku sił roboczych. Proponowane przez Izbę ułatwienia przy sprowadzeniu robotników z Królestwa Polskiego zdołałyby trudnościom tym zapobiedz i przyczynić się równocześnie do poprawy położenia materialnego w okręgach przemysłowych Królestwa.

— (ko) Działalność Delegacji Zdrowotności Publicznej.

W ciągu ostatniego kwartału Wydział Zdrowotności Publicznej rozwinął nader ożywioną działalność.

Szczególną uwagę, poświęcono walce z epidemią tyfusu plamistego, przeciwko której przedsięwzięto cały szereg zarządzeń. Również Wydział zdrowotności publicznej dokonał wiele dla podniesienia higieny miejskiej, opieki nad chorymi, oraz prowadził statystykę chorób zakaźnych i śmiertelności. Wydział uruchomił kilka nowych szpitalów i rozszerzył istniejące, a mianowicie:

1) Doskonale urządzonej klinice prywatnej „Unitas” przy ul. Pustej № 11 z oddziałami chorób wewnętrznych i chirurgicznych zabrano na użytek miasta i przeniesiono tam chorych ze szpitala św. Aleksandra.

2) Szpital św. Aleksandra przeobrażono na szpital dla chorych wenerycznych i skórnych.

3) W szpitalu dla chronicznych i nieuleczalnych chorych przy ul. Olgińskiej 7 urządzono specjalny oddział chorób okulistycznych.

4) Dla walki z tyfusem plamistym w trzech gmachach szpitalów fabrycznych Poznańskiego urządzono szpitale dla chorych tyfusowych.

5) Wydział urządził dwa domy izolacyjne, jeden przy ul. Kątnej 44, drugi przy ul. Karola 28.

6) Powołano do życia laboratorium miejskie pod nadzorem kierow-

nika miejskiego instytutu higienicznego.

7) Dla dalszej walki z epidemią tyfusu plamistego powołano do życia Komisję kąpielową, celem urządzania wielkich ludowych zakładów kąpielowych podług wzoru zakładów do oczyszczania, z kamerą do sterylizacji bielizny i ubrań.

8) Urządzenia zakładu dezynfekcyjnego powiększono o jeden własny i dwa wypożyczone od zarządu cywilnego ruchome aparaty dezynfekcyjne.

9) Dla wykształcenia zawodowego pielęgniarzek powołano do życia specjalne teoretyczne i praktyczne kursa pielęgniarstwa.

Łódź posiada obecnie 8 miejskich i 6 prywatnych szpitali, 3 zakłady położnicze, 2 miejskie i 3 prywatne ambulatorja, miejskie laboratorium bakteriologiczne, zakład do oczyszczania i dwa domy izolacyjne.

(„D. L. Z.”)

— (a) Delegacja Zaprowiantowania Miasta,

na całym szeregu artykułów spożywczych sprzedawanych ze swych składów podwyższyła ceny sprzedaży do 30 procent.

— (r) Narada w sprawie biblioteki Centralnej

T. K. O. z udziałem członków Towarzystwa i osób zaproszonych odbyła się w czwartek dn. 23 b. m. o godz. 8 i pół wiecz. w lokalu Muzeum (Piotrkowska 90).

— (k) Zapomogi dla T. K. O. i „Wiedzy”.

Zgodnie z wnioskiem Delegacji Szkolnej Magistrat przyznał zapomogi w formie dopłat na utrzymanie instytucji szkolno oświatowych przy Towarzystwach oświatowych a mianowicie Towarzystwie Krzewienia Oświaty i Tow. „Wiedza”.

— (r) Odczyty mecenasa Sokołowskiego.

Ulubiony prelegent publiczności łódzkiej Eugeniusz Sokołowski wygłosi 1 kwietnia odczyt p. t. „Ks. Józef Poniatowski—dozgonny wróg Rosji”, 2-go zaś kwietnia: „Moloch Rosji”. Odczyty te, urządzone staraniem T. K. O. odbędą się w jadalni fabryki L. Gejera.

— (ko) Zapomoga dla rodzin zmarłych nauczycieli.

Rodzinnym zmarłych na tyfus plamisty nauczycielek Podemskiej, Eisenwerzanki i nauczyciela Beyera magistrat przyznał zapomogi jednorazowe w wysokości trzymiesięcznej pensji.

— (ko) Subsydjum.

Zydowskie Tow. Dobroczynności otrzymało z Magistratu subsydjum w sumie 15 tysięcy rubli.

— (r) Tania Kuchnia Robotnicza w Widzewie

przy Stowarzyszeniu „Słońce” wydała przez ostatnie dwa tygodnie t. j. od 1 do 16 marca r. b. 26,269 obiadów płatnych, 3,000 bezpłatnych i 1,461 szkolnych.

Przychód wynosił 929 rb. 71 k. w tem z ofiar wpłynęło 141 rb. 64 k a resztę za obiady, które są sprzedawane po 3 kop.; koszt obiadowy wynosił 2,184 rb. 82 kop.

W drugiej kuchni istniejącej pod egidą Stow. „Słońce”, a mieszczącej się przy ul. Radwańskiej nr. 47, wydano od 1 do 16 marca r. b. 13,808 płatne, 1,480 bezpłatnych i 2,001 szkolnych obiadow.

Wpłynęło do kasy 414 rb. 09 k., a koszt obiadowy wynosił 1106 rubli 90 kop.

— (ko) Z nowych hal targowych.

Na nowym placu targowym przy ul. Kościelnej 6 dotychczas wynajęto już 144 budki i kramiki, nie wynajętych pozostało jeszcze budek 34.

— (ko) Kontrola pojemności beczek.

Delegacja Kontroli miar i wag postanowiła przystąpić do skontrolowania pojemności beczek.

— (r) Otwarcie taniej kuchni.

Przy ul. Łągiwnickiej 4 otwarta została tania kuchnia przy Stow. robotników, pracujących w piekarniach i cukierniach. Kuchnia wydaje do tysiąca obiadow dziennie.

— (a) Z Oddziału kobiet zyd.

Oddział kobiet zyd. przy Delegacji niesienia pomocy biednym otrzymuje obecnie zamiast dwóch, jeden worek cukru dla biednych kobiet.

## Wypadki i kradzieże:

— (r) Samobójstwo.

Wczoraj rano, w domu nr. 23 przy Pa-saży Szulca, wyskoczyła z okna 2-go piętra służąca, 22 letnia Anastazia Zbanowa. Odniosła rany głowy, zwichnięcie prawej ręki, oraz potłuczenie całego ciała. W stanie ciężkim, nieprzytomną odwieziono do szpitala przy ul. Podleśnej 15.

## Z Warszawy.

:: Reprezentacja Warszawy.

Komisja 7-ia, która pod przewodnictwem p. A. Suligowskiego miała opracować zasady reorganizacji K. O. m. Warszawy, zawiesiła swą pracę. Otrzymała bowiem informację—jak podaje „Kurier Polski”—że, niebawem udzielone będą nowe wskazówki co do zasad, na jakich może być wybrana reprezentacja całej ludności miasta.

:: Nowe podatki.

Projekt przepisów podatkowych opracowała Sekcja Finansowa Zarządu Miejskiego. Projekt ten, po szczegółowym rozpoznaniu przez Zarząd Miasta—co potrwa niezawodnie parę tygodni—ma być skierowany do zatwierdzenia i niebawem wprowadzony w życie.

Podatkowi—według tego projektu—mają podlegać wszelkie rachunki za towary, kupowane w sklepach i składach, oraz za potrawy i napoje w jadłodainiach.

Od opłat tych byłyby zwolnione: a) rachunki do sumy 50 kop.; b) rachunki za wykonane usługi i roboty, o ile nie jest w nich włączona wartość materiału i c) rachunki za recepty i lekarstwa w aptekach.

Od opłat tych mają być jeszcze wyłączone rachunki i kwity za prenumeratę pism, oraz za książki w księgarniach. Norma opłat byłaby następująca: 1 kop. od rachunków do 2, 5 kop. od rachunków od 2 do 10 rb. i 10 kop. od rachunków większych nad 10 rb.

:: Z poczty.

Obecnie biuro poczty niemieckiej przy ul. Mazowieckiej, wobec rozszerzającej się czynności, jest za ciasne. Z powyższych względów niemiecki Zarząd poczt i telegrafów zwrócił się do Zarządu Miejskiego z propozycją przygotowania nowego gmachu b. poczty rosyjskiej na placu Wareckim w celu przeniesienia tam poczty oraz biur telegrafu, mieszczących się w pałacu brühlowskim, a także ekspedycji pocztowej z ul. Długiej.

:: Znaczkki pocztowe K. O.

Sprzedaż polskich znaczków pocztowych, wydanych przez K. O. m. W., została już zorganizowana. Nadawca może zgóry opłacić należność za odniesienie listu do domu przez nalepienie na kopercie drugiej marki; w przeciwnym razie poczta miejska nakleja ją sama, a sama należność opłaca osoba, otrzymująca list.

:: Rozszerzenie biura adresowego.

Ze względu na to, iż biuro adresowe posiada obszerny materiał, z którego bardzo cenne dane mogłoby czerpać statystyka, Zarząd Miasta zaprojektował rozszerzenie biura w tym kierunku by mogło ono oddawać pewne usługi statystyce, a jednocześnie, by udzielało informacji o istniejących zrzeszeniach publicznych, jak również z dziedziny przemysłu i handlu.

:: Broń dla banków.

Wszystkie poważniejsze banki tutejsze, stosownie do złożonych podań otrzymały pozwolenie od władz okupacyjnych na utrzymywanie broni palnej, mogącej być użytą na wypadek niebezpieczeństwa. Ilość rozdanych rewolwerów dla każdego z banków wynosi od 8-miu i niżej stosownie do ilości personelu urzędniczego każdej z tych instytucji.

:: Uchwala wiecu „petycjonistów”.

Publiczne zebranie robotnicze w sali Wawelberga, w dn. 19 marca, zwołane przez grupę „petycjonistów”, uchwala co następuje:

Uzupełnienie obecnego składu K. O. powstałego drogą kooptacji, bez udziału szerszych kół społecznych, przez delegatów niektórych stowarzyszeń nie może być uważane za należyty sposób utworzenia Rady Miejskiej wielkiego miljonowego miasta.

Robotnicy zebrani w sali Wawelberga, uznając potrzebę współpracy

całej ludności w kierowaniu gospodarką miejską, uważała, że jedynym środkiem zabezpieczającym powagę przyszłej Rady Miejskiej i umożliwiającej spełnienie rozległych jej zadań w chwili obecnej jest utworzenie Rady tej na zasadzie powszechnego i równego głosowania.

K. O. powinien przedstawić taki projekt władzom okupacyjnym i dopiero w razie całkowitej, w sposób niewątpliwej stwierdzonej niemożliwości tego wyjścia, stają się dopuszczalne starania o to, by bez dokonywania wyborów, drogą przedstawicielstwa stowarzyszeń i grup społecznych wszystkie warstwy ludności warszawskiej były w Radzie Miejskiej reprezentowane, odpowiednio do ich liczebności i znaczenia w społeczeństwie.

## Z prowincji

Δ (w) Ekspozytura banku austro-węgierskiego w Lublinie.

Otworzona w Lublinie ekspozytura krakowskiej filii Banku austro-węgierskiego rozpoczęła czynności 10 lutego.

## Z blizka i z daleka.

SS Nowe pismo polskie w Kijowie.

Według doniesień prasy kijowskiej wyszedł tam pierwszy numer nowego pisma polskiego. Jest to dwutygodnik „Świat kobiety”, którego redaktorką naczelną jest znana powieściopisarka Ewa Zmijewska.

## Z ziemi Sandomierskiej.

(Od naszego korespondenta).

Sandomierz, w marcu. Życie zaczyna tu z każdym dniem biec normalniej, aczkolwiek ślady wojny są dość widoczne. Hasła o szerszym horyzoncie narodowym nie są tu znane, jednak uświadomienie narodowe wśród ludności miejskiej wzrasta—szczególnie wśród młodzieży.

Długo czekaliśmy tu na zmianę szkoły elementarnej, a i oto trzeba było tej wielkiej wojny, aby system szkoły uległ zmianie. Szkołki miejskie są czynne, pomimo, że wielu nauczycieli wyjechało do Rosji.

Pomimo dość widocznych jeszcze braków, szkoły obecne dają nam więcej niżeli szkoły dawne. Włoszczenie interesować się zaczynają poważnie sprawami oświatowymi, starają się sami jeszcze próbują nauki czytania i pisania. Idzie im to ciężko, jednakowoż nie zniechęcają się.

W miasteczkach i po wsiach panuje tyfus. Do walki z tą epidemią wystąpiły władze. Szpitale robią swoje, ale cóż z tego, kiedy w każdym prawie miasteczku, czy to w Staszowie, czy w Bogorji, Połańcu, Koprzywnicy, Zawichoście, a nawet i w Sandomierzu rynsztoki zapełnione są błotem i różnymi odpadkami kuchennymi.

Kwestja żywnościowa przedstawia się tu lepiej, niż w innych powiatach.

## Z Dąbia.

(Kóresp. własna „N. K. Ł.”)

Wywóz produktów spożywczych z Dąbia jest surowo wzbroniony, to też braku artykułów tych nie odczuwamy. Obecnie u nas kosztuje: korzec kartofli wagi 280 funtów 2 rb., funt mięsa wyborowego 38—40 kop., mendel jaj 60 kop., funt masła 1 rb. 80 kop., kwarta mleka 12 kop.

Zboża na zasiew i kartofli do sadzenia jest dostatek. Zdrowotności miasta poprawia się. Z powodu osiedlenia się tu wielu rodzin przybyłych z Łodzi i okolicy, mieszkania w mieście podrażały.

Naogół życie w naszym mieście płynie normalnie; tylko handel zamark prawie zupełnie.

Niezbyt odlegle od Dąbia miasteczko E—d, nie ucierpiało od działań wojennych wcale, biedy jednak tam nie brak, a niema komu zająć się niesieniem pomocy potrzebującym gdyż ci, którzyby zdolni byli do inicjatyw i podjęcia pracy społecznej, nie mają na to czasu, bo.. marnują go na preferansa, banerek i t. p. gry. Tak, gra w karty w tem miasteczku ma licznych zwolenników.

E. Nhoerna.

## Teatr i Sztuka.

Teatr Polski (Cegielniana 63).

Pierwszorzędnej wartości literackiej utwór znakomitego autora L. Rydla „Zygmunt August” (Złote wiezy), stanowiący drugą część trylogii, odegrany w ubiegłą sobotę, zwycięsko wyszedł z próby ogniowej podczas premiery.

Wyborna reżyserja, stylowe i barwne kostjomy i dekoracje, ściśle zastosowane do epoki, wzbudziły ogólny zachwyt.

„Zygmunt August” ukaże się w nadchodzącą sobotę i niedzielę o 7-ej i pół wiecz. W sobotę o 3-ej po poł. po cenach popularnych „Opieka wojskowa” pełna humoru komedia stylowa S. Bogusławskiego.

W niedzielę o 3-ej po południu „Car Paweł I”.

## Wojna.

### Komunikat niemiecki.

BERLIN. (Urzędowo).

Wielką Kwatera Główna, 21 marca.

### Wschodnia widownia wojny.

Rosjanie rozszerzyli również natarcia na najskrajniejsze skrzydło północne. Odparto ich krwawo na południu od Rygi a także większe nieprzyjacielskie oddziały wywiadowe na frocie Dźwiny i na zachodzie od Jakobstadu.

Na front niemiecki na północ-zachodzie od Postawów i między jeziorami Naroczem i Wiszniewem, uderzali oni dzień i noc w szczególności silnych lecz bezskutecznych natarciach. Straty nieprzyjaciela odpowiadają użytym masom ludzi.

W celu uniknięcia obejmującego ognia, cofnęliśmy wysunięte naprzód wazki wygięcie naszego frontu, tuż na południu od jeziora Narocz, a kilkadziesiąt metrów na wyżyny pod Bliźniakami.

### Balkańska widownia wojny.

Pomijając niewielkie potyczki patroli na granicy greckiej, jest położenie niezmiennione.

### Zachodnia widownia wojny.

Na zachodzie od Mozy, po starannym przygotowaniu, zdobyły szturmem pułki bawarskie i wirtemburskie bataljony obrony krajowej, wszystkie silnie rozbudowane stanowiska francuzów, w lesie i pod lasem na północ-wschodzie od Avocourt. Obok bardzo znacznych krwawych strat, stracił nieprzyjaciel dotąd w jeńcach 32 oficerów, wśród nich dwóch komendantów pułkowych i przeszło 2,500 żołnierzy oraz wiele niepoliczonych dotąd materiału wojennego.

Przypuszczone przeciwnatarcia nie dały mu korzyści, lecz owszem większe krwawe straty. Na wschodzie od Mozy niezmieniło się pole walki.

Naczelne dowództwo wojskowe.

### Komunikat austriacki.

WIEDEN, (Urzędowo) 21 marca.

### Rosyjska widownia wojny.

W niektórych miejscach wzmożona czynność bojowa, zwłaszcza na froncie armji Pflanzler-Baltina.

### Włoska widownia wojny.

Położenie jest naogół niezmiennione. Odparto natarcia nieprzyjaciela

na zdobyte przez nas stanowiska u Rombon Mrzli Brh. W nowym przedsięwzięciu wzięliśmy na Rombon 81 włochoń do niewoli.

### Południowo-wschodnia widownia wojny.

Lotnicy nasi pojawili się w nocy nad Vlorą (Walona) i obrzucili bombami ze skutkiem port oraz obóz wojskowy. Mimo silnego ostrzeliwania, powrócili do nas nietknięci. W Czarnogórze i Albanji, jest położenie niezmiennie spokojne.

Zastępca szefa sztabu generalnego

Hoefler,

marszałek polny porucznik.

### Komunikat rosyjski.

PIOTROGROD, 20 marca.

Sprawozdanie urzędowe z dnia 19-go marca:

Front zachodni: W odcinku Rygi skierował nieprzyjaciel gwałtowny ogień na przyczółek mostowy Uexküll.

Dalej na południu, w północnej części odcinka Jakobstadu toczyła się walka artylerji.

W okolicy Widz, artylerja nasza ostrzeliwała rowy niemieckie. Pod wsią Miedziany (8 klm. na południu od Twereczu) nieprzyjaciel zamierzał wykonać atak, został jednak powstrzymany. W okolicy miasteczka Smorgonie, nieprzyjaciel rozwinął niejaką działalność ogniową.

Nad górną Strypą nasze oddziały zdobyły nieprzyjacielski rów ochronny i ogniem swym odparły kontrataki nieprzyjacielskie. W tej samej okolicy udaremniłszy zamiary nieprzyjaciela zbliżenia się do wsi Józefówka (18 klm. na południowy-zachód od Tarnopola).

Morze Czarne: Kontrtorpedowce nasze zatopiły u wybrzeża bułgarskiego parowiec, wiozący benzynę. Podczas czynności tej kontrtorpedowce zaatakowane były bez powodzenia przez latawce, które rzuciły 8 bomb. Załoga parowca zabrana została na pokład kontrtorpedowców.

Front kaukaski: W pościgu za Turkami zdobyliśmy w okolicy Machatum dwa działa polowe.

### Z Dumy.

BERLIN, 20.3. Do „Berliner Tageblatt” donoszą z Sztokholmu: W poniedziałek ubiegłego tygodnia rozprawy budżetowe w Dumie doprowadziły do ostrych wycieczek, skierowanych przeciw ministrowi spraw wewnętrznych, Chwostowowi. Szczególnie silne wrażenie uczyniły wywody kadeta Adżemowa, który politykę Chwostowa nazwał „romansem bułwarowym”, zawierającym niemal legendarne historie zamachów na życie wybitnych osobistości. W trakcie przemówienia Adżemowa w sali dały się słyszeć okrzyki: Chwostow powinien ustąpić! Adżemow podkreślił również, iż Chwostow zwalał wszystko na swych kolegów i na organizację. Chwostow oznajmił, że ani jednego dnia nie pozostanie na stanowisku, jeżeli istnieć będą koła, pchające Rosję do zawarcia przedwczesnego pokoju. W rzeczywistości jednak sam, jakkolwiek pośrednio przeszkadzał operacjom wojennym, wywoławszy zastój w wytwórczości fabryk wojennych. Adżemow wspominał następnie o zajęciach w zakładach Putiłowskich. Zastrajkowała cała fabryka. Bezrobocie zostało spowodowane przez departament policji. Przy zakładach Putiłowskich rząd założył dla robotników kooperatywę spożywczą, której kierownicy szerzyli propagandę kontrrewolucyjną, powołując się na sfalszowane dokumenty w sprawie działalności związku ziemstw i stowarzyszeń przemysłu wojennego. W sprawie stosunku Chwostowa do Piotrogrodzkiej Agencji Telegraficznej, która pomijała przemówienia w Dumie, poczynili rewelacje również inni mówcy, nikt jednak nie zaznaczył, że Chwostow polecił sfalszować mowę Skobelewa. Podobną politykę należy nazwać krótkowzroczną, gdyż naród nigdy nie pozwoli oszukiwać się zbyt dłu-

†  
s.p.

**z Brajerów**

**Anna Antonina Wyszacka**

**nauczycielka-emerytka**

zmarła dn. 21 marca 1916 r., przeżywszy lat 57. Wyrowadzenie zwłok z domu przy ulicy Zielonej 57, na stary cmentarz katolicki, odbędzie się w czwartek, dnia 23 b. m. o godz. 3 po poł.

O czem zawiadamia

**Rodzina.**

go. Mówca zakończył słowami: Jeżeli nadzieje nasze zmierzają do ostatecznego zwycięstwa, to przede wszystkim winniśmy pokonać rząd kłamliwy i żądny reklam!

Podobnie ostrą krytykę polityki rządowej wygłosił Szydłowski, który nadmienił między innymi, że bezczynność rządu już w czasie pokoju byłaby przestępstwem, lecz w czasach wojennych nie znajduje słów na jej określenie. Wszystkie stronnictwa Dumy, zaczawszy od skrajnej lewicy u skończywszy na skrajnej prawicy, objawiają wielkie niezadowolenie z obecnego rządu.

### Prawa wyborcze kobiet do instytucji komunalnych w Piotrogrodzie?

SZTOKHOLM. Według wzmianki w „Jus Suffragii” poleciła Komisja miejska w Piotrogrodzie wprowadzić zmianę w komunalnych wyborach i żąda czynnego i biernego prawa wyborczego dla każdego obywatela mającego więcej niż 25 lat, bez różnicy płci i bez względu na to czy mieszkaniec jest właścicielem domu, zakładu handlowego czy przemysłowego, lub też posiadaczem pewnego majątku.

### Koncentracja wojsk rosyjskich.

BUKARESZT, 21.3. Biuro Wolffa pisze: Według wiadomości zamieszczonej przez dziennik „Dimineața” wychodzący w Jassach, pewien dyplomata francuski, powracający z Rosji, oświadczył, iż od chwili nastania lepszej pogody, Rosjanie z wielkim pośpiechem przystąpili do koncentracji swych wojsk.

### W sejmie pruskim.

BERLIN, 20.3. Sejm obradował dziś w 3-em czytaniu nad etatem. Deputowany socjal-demokratyczny Stroebel, starał się poruszać kwestję tego rodzaju, jak ukształtowanie się rzeczy po wojnie, zwłaszcza zaś cele handlowo-polityczne wojny. Pomimo kilkakrotnych ostrzeżeń ze strony przewodniczącego, mówca uparczywie trzymał się niedozwolonego tematu, w końcu prezes sejmu odebrał mu głos wśród hałaśliwych protestów skrajnej lewicy. Również polacy i duńczycy oświadczyli, że nie będą mogli głosować za etatem. Ostatecznie budżet pruski został przyjęty przeciwko głosom socjalnych demokratów; polacy i duńczycy wstrzymali się od głosowania. Projekt prawa o pożyczce kolejowej został przyjęty bez rozpraw w 2 i 3 czytaniu.

### Lloyd George o ukończeniu wojny.

LONDYN. Biuro Reutersa donosi: W ministerjum amunicji u Lloyda George'a stawiła się delegacja Irlandzka z Johnem Redmondem na czele, żądając w imieniu wielkich przedsiębiorstw zwiększenia współdziałania Irlandji w fabrykacji amunicji. Lloyd George odpowiedział, że pragnie w jaknajszerszym zakresie zużytkować rezerwy Irlandji. Irlandja w wyrobieniu maszyn otrzymała już większy udział, niż ten, jaki przypadłby na nią z proporcjonalnego udziału. Lloyd George ma nadzieję, że w ciągu trzech miesięcy będzie można poczynić dalsze obstarunki maszyn. Pragnie on mieć pewność.

że w czerwcu lub lipcu będzie już po wojnie; nie jest jednakże na tyle optymistą, ażeby się tem ludzi. Chce wykorzystać okazję, jaką jest fabrykacja amunicji, by podnieść przemysł irlandzki.

### Plany finansowe Ribota.

BERN, 21.3. Na naradzie wydziału gospodarki państwowej oświadczył Ribot, że Francję wojna kosztuje obecnie 98 miliony franków dziennie. Jednakże wydatki anglików wynoszą 110 milionów, a nawet wkrótce dojdą do 125 milionów dziennie. Na zapytanie, w jaki sposób podoba Francja tym wydatkom, odpowiedział minister propozycją zakwestrowania neutralnych papierów wartościowych, znajdujących się we Francji. Poza tem pokłada minister Ribot wielkie nadzieje w monopolu wódczanym. Sprawa podatku od majątku będzie dopiero mogła być poruszona po wojnie.

### Konferencja międzyparlamentarna.

LUGANO, 20.3. Międzyparlamentarna konferencja na życzenie Luzatięgo i Timirazjewa oraz za zgodą Poincarégo odbędzie się w Paryżu w końcu kwietnia. W konferencji tej przyjmą udział również przedstawiciele parlamentu portugalskiego.

Rozpatrywanie spraw słownych zostało wykreślone z programu konferencji.

### Cadorna w Paryżu.

PARYŻ, 21.3. Biuro Wolffa donosi:

Przybył tu generał Cadorna, którego podejmowali Joffre i generał Roques.

Cadorna będzie uczestniczył na konferencji czwórporozumienia razem z Sonino i Salandą. Z Paryża Cadorna uda się do Londynu na konferencję z Lloydem Georgem w sprawie amunicji.

BERLIN, 21.3. W sprawie przybycia Cadorny „Journal des debats” pisze:

W Salonikach okaże się najwcześniej, jak należy pojmować braterstwo włoskie. Rozwiązanie brzmieć musi: wszędzie ramię przy ramieniu.

„Petit Parisien” dowiaduje się z Turynu że król włoski wręczył Cadornie pismo odręczne do prezydenta Poincarégo.

Na drodze powrotnej będzie Cadorna gościem króla belgijskiego w Le Havre.

### Generał Pau w Besarabji.

WIEDEN. „Fremden-Blatt” donosi z Bukaresztu, iż według wiadomości otrzymanej przez tamtejsze dzienniki z Galatzu, do Reni przybył generał Pau, któremu powierzono kierownictwo ofensywą rosyjską w Besarabji.

### Królewski korpus obronny.

LONDYN.—Donoszą urzędownie: Król Jerzy zgodził się na utworzenie nowego korpusu armji, który ma nosić nazwę „królewskiego korpusu obronnego” i otrzymywać ten sam żołd, co piechota regularna. Cel utworzenia tego korpusu nie jest podany w rozporządzeniu królewskim. Jak przypuszczają jednak, utworzenie korpusu tego stoi w związku z

**Kino - Mirage**

w Grand-Hotelu

Dziś

**OJGIEC**

dramat kryminalny.

W roli głównej Emeete Zacconi.

powołaniem do służby mężczyźni żonaty, według planu lorda Derby. Członkowie tego korpusu nie będą zapewne posyłani na front, ale użyć do służby garnizonowej w Anglii.

**Walki w Arabji południowej.**

LONDYN. — Donoszą urzędowo: Dnia 16 b. m. oddział turecki, dowodzony przez 8 oficerów niemieckich, zaatakował angielskie straże przednie pod Imadem, o 10 mil (ang.) od Adenu, doznał jednak porażki i był ścigany na przestrzeni 4 mil. Następnego dnia znaleziono 17 turków zabitych. Z naszej strony poległ żołnierz hinduski, a oficer angielski i 10 rezerwistów odniosło rany.

**Niemieckie okręty w Brazylii**

CHRYSTJANJA, 20.3 Z Londynu donoszą pod datą 17 marca: Ogólne przypuszczają, że Brazylja postąpi tak samo, jak Portugalia i Włochy i zarekwiruje niemieckie okręty, znajdujące się w portach brazylijskich. Jako powód tego, podaje doniesienie, trudności, jakie napotyka Brazylja w handlu morskim z powodu braku okrętów.

**Narada ministrów holenderskich.**

HAGA, 21.3. W ministerjum spraw wewnętrznych czterech ministrów odbyła konferencja. Następnie odbyło się zebranie przedstawicieli firm żeglugowych holenderskich. Naradzano się nad niebezpieczeństwami żeglugi holenderskiej. Jak donoszą, nie powzięto żadnych uchwał.

**Obawa o drugi Gibraltar.**

GENEWA, 20.3. Hiszpańska gazeta „Tribuna“ oświadcza, że Hiszpanja musi żądać, aby Portugalia pozostała niezależną. Hiszpanja nie może pozwolić na umocnienie się nowej potęgi na półwyspie Iberyjskim. Portugalia musi pozostać w rękach portugalczyków. Do urzędzenia no-

wego Gibraltar nie może Hiszpanja w żaden sposób dopuścić.

**Epir północny — anektowany przez Grecję.**

LUGANO, 21.3. Podług doniesienia medjołańskiego „Secolo“ z Aten ogłasza rozporządzenie królewskie ostateczne przyłączenie północnego Epiru do królestwa greckiego oraz rozszerzenie prawodawstwa i zarządu greckiego na nowe terytorjum.

**Zatopiony okręt.**

DIXMUIDEN, 21.3. Parowiec „Amsteland“, który tu przydłynał, donosi, że w miejscu, gdzie był okręt strażniczy „Gallopé“ nie spotkał żadnego okrętu strażniczego.

**Tylko maszt wystawał z wody**

Zatopiony parowiec. ROTTERDAM 21.3. Dziennik „Maasbode“ donosi z Londonu: Parowiec holenderski niewiadomej dotychczas nazwy został w niedzielę wieczorem storpedowany u wschodniego wybrzeża Anglii i zatonał. 50 osób uratowanych wysadzono w Anglii.

**Dowodztwo marynarki francuskiej.** BERN 21.3. „Temps“ donosi, że wiceadmirałowie Le Bris i Chocheprat mianowani zostali członkami wyższej rady marynarki, wiceadmirał Favreau dowódcą eskadry, a kontradmirałowie La Taste i Daveluy dowódcami dywizji.

**Ceny maksymalne w Rumunji.**

BUKARESZT. Izba posłów przyjęła projekt prawa zmieniający prawo zeszkolone o zarządzaniach nadzwyczajnych, dotyczących żywności. Władze rumuńskie otrzymują teraz prawo nakładania cen maksymalnych na wszystkie środki żywności, oraz przedmioty potrzebne przemysłowi i rzemiosłom. Prawo przewiduje kary do 6 miesięcy więzienia lub grzywny do 5000 lei.

**Obwieszczenie.**

Podatek patentowy od ulegających podatkowi mieszkańców miasta Żelowa i gmin Euzeck i Wola Weżykowa będzie ściągany w środę, dnia 22-go marca r. b. w kancelarji gminnej w Żelowie. Od ulegających podatkowi mieszkańców miasta Łasku i gmin Pruszków, Zapolice i Bałucz w czwartek, dnia 23-go marca r. b. w gmachu magistratu miasta Łasku.

od ulegających podatkowi z Lutomerka i gminy Wodzierady w piątek, dnia 24-go marca r. b. w kancelarji gminnej w Lutomerku.

i od ulegających podatkowi z Pabjanic i gmin Wymysław, Górka-Pabjanicka, Dłutów i Widzew w poniedziałek, dnia 27-go marca r. b. w wtorek, dnia 28-go marca r. b. w gmachu magistratu w Pabjanicach od 9-ej rano.

Powołując się na moje obwieszczenie z dnia 23-go grudnia 1915 r. niniejszym powtórnie przypominam, że patent wydawanym będzie tylko po złożeniu:

- 1) świadectwa przemysłowego,
- 2) pokwitowania z opłaconego za rok 1915 podatku skarbowo przemysłowego,
- 3) paszportu nie rzeckiego,
- 4) zezwolenia policyjnego na przemysł, do którego takowe mieć się powinno.

Leży zatem w interesie każdego płatcego podatku takna rychiej zamełdować się do spisu przemysłowego w Prezydum Policji. Tym, którzy nadesłali piśmienne zameldowania do spisu przemysłowego wykazy o zameldowaniu się doręczone będą w oddzielnych miastach przy wykupywaniu patentu.

Przy płaceniu podatków płatnicy obowiązani są podawać urzędnikom oświadczenia dotyczące ich firmy, przedmiotu przedsiębiorstwa i ilości zatrudnionych robotników; oświadczenie ich winni zaświadczyć własnoręcznym podpisem.

Tym przemysłowcom, którzy nie są obowiązani do wykonu patentu, będą wystawione bezpłatne patenty tak że na przyszłość każdy przemysłowiec będzie musiał posiadać patent.

Patent winien być wywieszony w każdym interesie w widocznym miejscu.

Do 15-go kwietnia wszyscy ulegający podatkowi mieszkańcy powiatu łaskiego muszą być w posiadaniu patentu, ponieważ począwszy od 15-go kwietnia, osobni urzędniczkontrolerzy rewidować będą patenty w całym powiecie łaskim.

Piśmienne podania nie będą uwzględnione i pozostaną bez odpowiedzi.

Oi, którzy uiszczą podatki po 15 kwietnia muszą zapłacić 10 proc. dodatku jako karę. Po upływie jednego tygodnia po 15 kwietnia osobom, obowiązującym do wykupienia patentu, wykonywanie proceduru bez patentu dozwolone nie będzie.

Łódź, dnia 17 marca 1916 r.

Cesarsko Niemiecki Prezydent Policji

V. Oppen.

**Obwieszczenie.**

Zamieszkujący w mieście Łodzi i powiecie łódzkim potrzebujący pomocy krawal polskich legionistów mogą się zgłaszać do Prezydum Policji (oddział VIIa) od 9-ej do 12 rano ponieważ rząd Austro-Węgierski chce im udzielić wsparcia.

Meldujący się winni donieść swoją dowodliwość oraz przynależność krewnego do legionistów polskiego.

Od wszystkich krewnych dla których o wsparcie będzie proszono, muszą być dokładnie podane nazwisko oraz data urodzenia.

Łódź dnia 21 marca 1916.

Cesarsko Niemiecki Prezydent Policji  
von Zitzewitz.

3-1

**Obwieszczenie.**

Skonstatowano wielokrotnie, że właściciele koni zamieszkałi w Łodzi jako też w przynależnych kresach posiadane konie weale lub też tylko częściowo zameldowały uchylić się, od obowiązku dostarczania takowych na podwode.

Niniejszem więc postanawia się by wszyscy właściciele nie wyłączając tych, których konie były już raz zapisane zameldowali takowe ponownie do dnia 5-go kwietnia r. b.

Jeżeli po upływie tego terminu przy sprawdzaniu domów, lub przy ogólnej mobilizacji znajdą się konie nie zameldowane zostaną one bezwzględnie skonfiskowane, a właściciele ich surowo ukarani.

Biuro Wydziału Rekwizycji Koni mieści się Nowy Rynek 14, meldunki przyjmują się od godz. 10-1 i od 3-7.

Meldowaniu niepodlegają konie straży ogniowych i dorożkarskie.

Łódź, dn. 18 marca 1916 r.

MAGISTRAT  
Wydział Rekwizycji Koni  
Schoppen.

**Kurs rubla.**

Łódź, 22 marca, 1916 r.

Na giełdzie berlińskiej płacono wczoraj za 100 rb. Mk. 176.25 (co odpowiada rb. 56.73 za 100 marek).

**Poszukuje się:**

# 10,000 Robotników i Robotnic

(fachowców i niewykwalifikowanych) do **przemysłu żelaznego i węglowego** jak również do **gospodarstwa wiejskiego.**

Podróż darmo z miejsca zamieszkania aż na miejsce pracy. Wysoka płaca i dobre warunki pracy.

**Zgłoszenia codziennie przyjmują Centrale Robotnicze:**

1) W Pabjanicach, ul. św. Rocha 23	4) W Zduńskiej Woli, ul. Łaska 287
2) W Zgierzcu, Nowy Rynek. — —	5) W Ozorkowie, (na powiat Łęczycki) Rynek dom Lerke.
3) W Łasku, w gmachu magistratu	

## BYŁY LOKAL

po Towarzystwie Spiewaczym „Lutnia“ składający się z dwóch dużych sal wraz z kilkoma przyległymi pokojami

### jest zaraz do wynajęcia

Piotrkowska № 108. 139-3-1

**Lekarz - Dentysta**  
**S. GOLDMAN**  
długoletnia asystentka szkoły dentystycznej i kliniki d-ra Żadewicza.  
Przyjmuje codziennie od godz. 9 rano do 1 po poł. i od 3 po południu do 7 wieczór.  
**19 MILSZA 19.**

**Lekarz Dentysta**  
**S. GORDIN**  
Konstantynowska 18.  
Leczenie plombowanie i usunięcie zębów bez bólu. Zęby sztuczne z podniebieniem i bez na złocie i kauczuku  
Przyjm. codz. od 10-113-8

Mam zaszczyt zawiadomić Szanowną Klientelę, że moje **cyklodromy** Mikołajewska № 30, i Pańska № 10, zostały z dniem 15 marca 1916 roku otwarte.  
Z poważaniem  
**M. Konkowski.**

**Drzewa Owocowe**  
i **OZDOBNE** w najlepszych gatunkach, poleca:  
**Zakład Ogrodniczy,**  
St. Dymkowskiego, ul. Brzezińska, № 101 w Łodzi.

Zgubiono  
**Pióra**

(rajery) w poniedziałek 20/3 między godziną 12 a 1 w poł. Łaskawy znalazła, będzie łaskaw za **wysokim wynagrodzeniem** zwrócić je do redakcji naszej. 120-2

**Doktor**  
**B. Knichowiecki**  
ordynator szpitala Anny Marji.  
**Choroby dzieci.**  
Ulica Przejazd Nr. 6.  
do 9-ej rano i 6-7 pop. w niedzielę i święta od 10-11 rano. 5301-15

**Wielki wybór**  
tesztek na kostjmy bluzki i suknie z fabryki **Ako. Tow. M. Silberstajna** oraz innych. Również białe towary, gotowa bielizna, hafty kaliskie i szwajcarskie, firanki, stopy, chustki wełniane, pończochy i t. d. najtaniej nabyć można, ulica **Andrzeja 44, front, parter.**

## MYDŁO

**60 kop. funt**  
u Szmalowicza, Południowa 8.

Hurtowa sprzedaż  
**MYDŁA**  
Najtaniej Piotrkowska 145 w podwórzu, w składzie tabacznym. 43-2-1

**Pierwszorzędna akademicka Szkoła kroju i szycia**  
**Józefiny,**  
oraz magazyn sukien; nagrodzona medalami: ZŁOTYMI, SREBRNYMI oraz listem pochwalnym, zawiadamia, iż rozpoczęły się kursy 6-tygodniowe, 3-miesięczne i półroczne po cenach niższych; pod kierunkiem właścicielki Mistrzyni Cechowej; Zapisy codziennie. Wydaje patenty cechowe.  
**Nawrot № 7.**

**A. Akerbeg**  
konsultent prawny  
Zielona № 3.  
**Skład i kantor przetworów chemicznych**  
**OLEJE I SMARY** firmy  
**D. Myślubórskiego**  
Zawadzka 19  
od dnia dzisiejszego mieścić się będzie przy ulicy **Widzewskiej 78.**

**Oddowiedni dla stowarzyszenia**  
**LOKAL**  
duża sala oraz 5 pokoi i kuchnia, centr. ogrzew. elektr. do wynajęcia **Wólczańska 23, róg Zielonej 15,** również pojedyncze słoneczne pokoje. 35-4-1

**Ogłoszenia drobne**  
**A!A!A!** Meble najtaniej nowe i używane w dużym wyborze poleca magazyn mebli Władysława Romiszowskiego, Piotrkowska 116, I piętro front.  
A Meble z 3-ech pokoi sprzedam tanio. Piotrkowska № 189-9.  
A Meble sprzedam tanio z kilku pokojów Mikołajewska 46 m. 1.  
Dla pani Pokój do wynajęcia, światło, opał, ogródek, przy mieszkaniu, spokój. Widzewska № 135. m. 5 od 1-3 po poł. lub od 8-9 w.

Do wynajęcia 3, 3, 2, pokoje z gazowym oświetleniem. Wiadomość ul. Karola 26 u gospodarza.  
Idąc ulicą Piotrkowską od ulicy Południowej ku Nowemu Rynekowi zgubiłem paszport niemiecki wydany w Łodzi na imię Stanisława Bralewskiego, i weksel bezterminowy na imię Józefa Zamojskiego i dowód paszportowy wydany z fabryki Poznańskiego i dwanaście rubli. Zastrzegam się przed nabyciem tegoż weksla. Znalazca zechce zwrócić do Adm Kurjera Łódzkiego.  
Kupię wagę decymalną używaną do 10 pudów, tamże do wynajęcia zaraz **warsztat stelmacha** z mieszkaniem przy **Kuźni**. Staro Zarzewska № 65, u gospodarza.  
Kupię dziesięć królie młodych sarych belgijskich. Wiadomość Przejazd № 6 Barnecka, do 12 rano 2-6 po południu. 140-3  
Ludwik Tambowski, Brzezińska 56 przyjmuje roboty, sztyldowe pokojowe, tancerskie, pozlotnicze i religijne wykonywane artystycznie po cenach nader przystępnych i prosi o nadesłanie jakikolwiek roboty  
Osoba z średnim wykształceniem poszukuje posady gospodyni bufetowej lub kasyjerki w potrzebie może złożyć kaucję. Wiadomość ul. Widzewska № 11 m. 5 119-5  
Potrzebny stróż obeznany z motorem gazowym Karola 26 141-2  
Potrzebne ziołne pauny do szycia Średnia 20 Walerja. 141-2  
W sobotę idąc ul. Zachodnią do Bazarnej zgubiłam torebkę w której znajdował się paszport niemiecki, wydany w Łodzi na imię Sabiny Bruzdzińskiej. Uczelwego znalazcę proszę o odniesienie na ulicę Aleksandrowską 45, za wynagrodzeniem.  
Z powodu wyjazdu do sprzedania resztę mebli i maszyna do szycia Promenada № 9 m. 7  
Zdoina krawcowa, wdowa obarczona trojgiem dzieci, która pracowała w magazynach warszawskich, prosi uprzejmie o powierzenie robót wszelkich w zakresie krawiectwa wchodzących. Wykonanie staranne, ceny nadzwyczaj niskie. Długa 16, w oficynie, na parterze Dobrowolska 316-0  
4 pianina używane, 2 fortepiany nowe pianina tanio. Reperacja, strojenie, zamiana, przewóz, korekta. Chodkowski Mikołajewska 25.  
**174 Piotrkowska** Chrzęstelańska sortownia poleca **tanio** garoborę używaną. **Specjalność:** reperacja, czyszczenie, pianie chemiczne i farbowanie garobory. 32-3-1  
**15,000** przynych i aszek (narzanówek) jest do sprzedania dowiedział się od 12 do 2 Milsza 19 m. 19.